

Dansk miljøteknologi:

Succes i Rumænien

Koncept for dansk teknologi til renseanlæg har mangeårig succes i både Danmark og udlandet. Rumænien er et af de lande, hvor virksomheden for alvor har fat. MILJØ MAGASINET har besøgt en række rumænske virksomheder, hvor det danske anlæg er installeret

Af Jesper Winther Andersen

Renseanlæg fra AMINODAN baserer sig på en 40 år gammel idé tilsat løbende forbedringer og udvikling. Der er således garanti for, at det er gennemprøvet teknologi, og det har de fået øjnene op for i Rumænien, hvor man ikke kan tillade sig at gå på akkord med renseresultaterne. Efter EU's Vandrammedirektiv er blevet udbredt til de nye medlemslande, har lovgiverne i Rumænien besluttet at sætte hårdt mod hårdt. Der gives tilskud til virksomhederne til at implementere renseløsninger, og er der virksomheder, som springer i målet og ikke lever op til renskravene, så lyder det kontante budskab, at myndighederne ganske enkelt lukker virksomheden efter den tredje advarsel. Markedet for pålidelige renseanlæg er derfor enormt og står over for at blive endda markant større,

En dansker med succes i Rumænien. Kasper Borup Sørensen inspicerer jævnligt de mange anlæg, han har leveret. Her ses han ved det første anlæg, AMINODAN leverede i Rumænien for fire år siden

nu hvor der også tages hul på rensning af husholdningsspildevand. Rumænien er et meget stort land, som er umuligt at kloakere på mere traditionel vis. Da landet har 17.000 landsbyer, som alle kan hjælpes med en alternativ renseløsning, er der nok at gøre for en rask mand. Og det er netop situationen for Kasper Borup Sørensen. For fire år siden bosatte han sig i Rumæniens hovedstad Bucharest. Med sig

Dette anlæg ved en stor afdeling af Metro blev installeret sidste år til afløsning for et kun to år gammelt anlæg, som ikke duede, og som var leveret for 150.000 Euro af en konkurrent

i bagagen havde han arven efter sin far - AMINODAN-konceptet. AMINODAN har i 40 år udviklet, konstrueret og leveret renseanlæg i såvel Danmark som udlandet efter flotationsprincippet, som Kaspers far - Poul Borup Sørensen - udviklede:

-Min far var opfinder mere end forretningsmand. Eftertiden har vist, at hans idéer var absolut bæredygtige, men det skal da ikke være nogen hemmelighed, at han var en bedre tekniker og opfinder end forretningsmand. Den dag i dag kan jeg opleve, at der kan blive sat spørgsmålstejn ved virksomhedens kreditværdighed, selv om AMINODAN nu går fra den ene succes til den næste, beskæftiger 12 medarbejdere og har ordrebogen fuld, erkender Kasper Borup Sørensen.

AMINODAN er en pæredansk virksomhed med udgangspunkt i Skagen. Men den daglige drift sker fra Rumænien, hvor man ikke er i tvivl om, at Kasper Borup Sørensen har succes. Dels kører han i en sort Mercedes, hvilket er et sjældent syn på de kanter, hvor trafikbilledet er domineret af Dacia'er. Dels har Kasper en arbejdsdag på 12-16 timer. Og sidst, men ikke

mindst, deler hans medarbejdere interessen for, at firmaet går godt. Heri ligger blandt andet, at når der skal holdes forretningsmiddage, så møder samtlige medarbejdere op.

-Det er ikke særlig dansk, men her i Rumænien fungerer det. Alle tager et medansvar, alle giver den en ekstra skalle, når det er påkrævet, alle får en løn i den absolut gode ende af skalaen efter rumænske forhold, og kunderne oplever os som en familie, endda i harmoni, pointerer Kasper Borup Sørensen.

En god maveførmelse

Det rumænske eventyr startede med, at Kasper Borup Sørensen modtog en mail med en forespørgsel på et renseanlæg i Rumænien. Han tog ned og undersøgte sagen, og fik så - som han selv udtrykker - en god maveførmelse: Her var et stort potentiale.

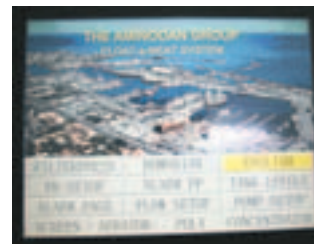
-Jeg skal straks sige, at det var op ad bakke. Det er sin egen sag at starte i et land, hvor man ikke engang kan sproget, og hvor kulturen er helt anderledes end hjemme. Men jeg fik samlet nogle gode, lokale folk, og i dag er vi en solid virksomhed med et fint kundeunderlag og nogle rigtig glimrende ekspansionsmuligheder, forklarer Kasper Borup Sørensen.

AMINODAN-systemer fremstilles i Danmark og bestykes hovedsageligt med danske komponenter.

-Vores indsats hernede er at projektere, samle og indkøbe anlæggene. Desuden indgår vi mange servicekontrakter og som noget nyt tilbyder vi overvågning via GPRS eller SCADA, så vi tager ansvaret for, at alt kører, som det skal. Det er særdeles vigtigt nu, hvor virksomhederne skal stå til ansvar i forhold til udledningskravene, understreger Kasper Borup Sørensen.

-Kunne du ikke frygte konkurrence, når du nu går ud og fortæller, at det rumænske marked for renseløsninger er så fortræffeligt?

-Der har du selvfølgelig en

Styringsenhed på salamifabrik et par hundrede kilometer fra Bucharest. Det fremgår tydeligt, at udstyret er leveret af et dansk firma med hjemsted i Skagen

pointe. Men vi er langt foran eventuelle konkurrenter med det meget tunge, bureaukratiske system, som dog næsten dagligt forbedres. Det har kostet hårdt arbejde at blive velanset og godkendt. Men desuden har vi et anlæg, som også i den grad har bevist, at det fungerer og bliver ved med at fungere. Dertil kommer, at vi har fået opbygget en stærk organisation og har et formidabelt kontaktnet. Sidst, men ikke mindst, tilbyder vi nu komplette anlæg, hvor rensgraden fuldt ud opfylder de skærpede krav, som stilles i EU's Vandrammedirektiv, og som rumænerne har valgt at opfylde - i mange henseender endnu bedre, pointerer Kasper Borup Sørensen.

80 års erfaring

AMINODAN-systemerne i sig selv renser op til over 90 procents renhed. Det sker gennem en kemisk og mekanisk proces.

-Det har været og er mere end rigeligt i mange tilfælde. Men med de skærpede udledningskrav har vi valgt at tage skridtet fuldt ud og foretage en overbygning med biologisk rensning, således at vores anlæg populært sagt renser ned til drikkevandskvalitet og mere end opfylder samtlige krav, oplyser Kasper Borup Sørensen.

Spildevand er meget forskelligt i sin sammensætning. Desuden er de forhold, hvorunder spildevandet produceres, ofte ikke til sammenligning. En del af øvelsen er derfor at projektere anlæg, som er dedikerede til de aktuelle opgaver, og AMINODAN har leveret anlæg fra 50 m³ og op til 33.000 m³ i daglig kapacitet.

-Ja, man kan sige, at anlæggene bliver skræddersyede. Her har vi haft det store held at kunne knytte Henrik Hede-

gaard til AMINODAN. Hvor min far havde 40 års erfaring med kemisk og mekanisk rensning, kan man sige, at Henrik Hedegaard har en tilsvarende erfaring inden for biologisk rensning. Han er en af de danske eksperter på området, og vi ser det som en fjer i hatten, at Henrik Hedegaard har accepteret at være bestyrelsesformand for virksomheden og samtidig stå for udviklingen inden for den biologiske del af konceptet, fastslår Kasper Borup Sørensen.

-Jeg er meget glad for at have fået denne mulighed. Den viden, jeg har på området, er ikke noget, der kan skrives ned. Forholdene er så forskellige fra sag til sag, at man skal følge projekterne til dørs. Det har jeg en enestående mulighed for nu samtidig med, at jeg for hvert gennemført projekt får nye erfaringer, som kan anvendes til at optimere processen og projektere rentable og mere effektive anlæg, forklarer Henrik Hedegaard, som under udviklingsdelen vil følge og skræddersy hver enkelt ny industriel installation fra AMINODAN, men samtidig vil bruge en hel del energi på at udvikle anlæg til en del af de 17.000 rumænske landsbyer, som i fremtiden vil vælge at lade sit spildevand renses med et AMINODAN-system. Den første landsby ca. en times kørsel fra Bucharest forventes at ibrugtage sit AMINODAN-system til sommer.

-Vi ser Rumænien som et særdeles spændende område for os. Her er brug for såvel industrielle anlæg som løsninger til husholdningsspildevand. Og det skal da ikke være nogen hemmelighed, at vi i høj grad forventer, at den store erfaring, vi har og vil få her er springbrædt til markeder i andre lande, herunder ikke mindst i de østeuropæiske lande, som nu er blevet medlem af EU og skal leve op til kravene der, siger Kasper Borup Sørensen og Henrik Hedegaard. Og mon ikke d'Herrers spildevandseksperter også skeler lidt til det danske marked, hvor det hele begyndte, og hvor regeringen nu har lagt op til øgede afgifter på spildevand, således at danske virksomheder vil få endnu et incitament til at rense bedst muligt.

Her ses tre af AMINODANS firmabiler ved et kyllingeslagteri nær Sortehavet. Bilernes nummerplader viser, at det danske firma i Rumænien hedder "VCI"

De glade ejere af kyllingeslagteriet er her fotograferet med Kasper Borup Sørensen og en håndfuld af hans medarbejdere. I baggrunden ses bygningen, som indeholder AMINODAN-systemet

Henrik Hedegaard afskridter her den biologiske del af et stort renseanlæg ved et nyopført kyllingeslagteri. Fabrikken tages i brug om kort tid og skal producere 9.000 kyllinger i timen. Det giver 900m³ spildevand om dagen - svarende til 25.-30.000 indbyggere (PE)

Ingeniør Carmen Amza viser vandprøve til medarbejder på Salami-fabrik, der producerer 1.000 m³ spildevand i døgnet